

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i kemtvätt, där en snabb bedömning av brandorsaken gjorde att sanering påbörjades innan någon undersökning av brandplatsen gjorts.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Undersökningen gjordes av brandinspektör Hans Lardner.

OBJEKTET

Tvåplans industri och kontorsbyggnad. Br2 byggnad. Planyta ca 300 m². Bottenplanet är utfört i obrännbart material, mellanbjälklaget är träkonstruktion med gipsinklädnad. Överplanet är en träregelkonstruktion med utvändigt träpanel, obrännbar isolering och invändig gipsinklädnad. Byggnaden innehåller 5 olika verksamheter. Kemtvätten som ligger i markplanet har ingen invändig förbindelse med övriga verksamheter. Tvättens planyta är ca. 100 m². Avskiljning mot angränsande verksamhet i brandteknisk klass EI 30 finns. I delar av byggnaden finns ett brandlarm som är direktkopplat till vaktbolag. Brandlarmet omfattar inte kemtvätten. Alla dörrar och fönster till kemtvätten är försedda med låsta galler.

HÄNDELSEN

Brandlarm inkommer till vaktbolaget som på telefon kontaktar ägaren. Ägaren åker till byggnaden och ser då in genom ett fönster att det brinner inne i kemtvätten. Ägaren larmar brandförsvaret via 112. Larmet inkommer till brandförsvaret den xx-xx-xx kl. 00.15.03. Vid brandförsvarets framkomst ca. 5 min efter larm möter ägaren upp och informerar om vad som hittills hänt. Ingen nyckel finns tillgänglig varför den gallerförsedda dörren måste öppnas med hjälp av klippverktyg. Rökdykare går in och kan snabbt lokalisera branden till en hylla placerad utefter ytterväggen. På hyllplanen ligger handdukar i travar. Det är några av handdukstravarna som brinner. Handdukarna släcks och lämpas ut, ventilering av lokalen sker med fläktar. Restvärdesledare begärs till platsen. Polispatrullen och brandpersonalen bedömer att branden orsakats av ett lysrör som finns i taket i närheten av hyllan. Ingen avspärning görs därför. Brandskadorna är begränsade till handdukarna, väggen bakom hyllan och hyllan. Sotskadorna är omfattande i hela lokalen. Morgonen efter påbörjas sanering.

UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen påbörjas kl.09.00 morgonen efter branden. Då undersökningen påbörjas är allt material som funnits inom brandområdet bortplockat och huvuddelen är bortkört. Brandskadorna på väggen visar tydligt var primärbrandplatsen är. Det lysrör som anses orsakat branden finns ca. 1.4 m från primärbrandplatsen. Lysröret undersöks och kan uteslutas som brandstiftare. Dels har lysröret varit släckt då branden började, dessutom har armaturen och alla dess delar endast värmeskador som kommit utifrån. Värmen från branden har deformerat plastkåpan så att den ramlat ner på golvet, därefter har övriga plastkomponenter deformerats av värmen. På golvet under lysröret där plastkåpan ramlat ner finns inga som helst spår av brand. Eftersom lysröret kunnat uteslutas återstår frågan om vad som orsakat branden i handdukarna. Kemtvättens innehavare berättar att han lämnade lokalen kl.18.30, han släckte då lyset och låste dörren. Brandpersonalen berättar att det vid deras framkomst inte fanns någon uppbruten dörr eller fönster. Under dagen har handdukar som kommer från restauranger tvättats och tumlats. Tumlingen sker i ca. 80-90 °C. Innan handdukarna är helt torra avbryts tumlingen och handdukarna viks ihop och travas varma på varandra i den hylla där branden börjat. I det här fallet har handdukarna lagts på hyllan någon gång mellan 10 och 12 på dagen. Innehavaren visar vilka produkter som används i tvättprocessen och det kan konstateras att ingen av dessa bör kunna

orsaka självantändning. Vid undersökningen kan inget som förklarar hur branden uppstått, hittas.

Undersökningen fortsätter några dagar senare med samtal med brandutredarkollegor och personal från SKL . Vid samtal med Mats Ström på SKL framkommer att SKL varit inblandade i några ärenden där självantändning i handdukar skett trots att de inte innehålligt den typen av olja som vi vet kan orsaka självantändning. En bedömning är att olja eller fett som finns i handdukarna ej tvättas bort helt. När de varma handdukarna staplas på varandra, leds värmen ej bort och självantändning kan ske. Vid experiment som gjorts i USA har det visat sig att självantändning kan ske under omständigheter som motsvarar det som hänt här. Experimenten från ett laboratorium finns redovisade på en film.

SLUTSATS

Självantändning pga. att handdukarna använts på restauranger där matolja och eller stekfett kan finnas i handdukarna. Tvättprocessen är otillräcklig för att få bort allt fett ur handdukarna. Uppvärmningen i tumlare och packningen i högar kan starta en process som leder till antändning. I det här fallet orsaken ej med säkerhet fastställas, men det finns ingen annan logisk förklaring till det inträffade.

ERFARENHETER

I det här fallet gjorde den förhastade slutsatsen om att lysröret orsakat branden att ingen avspärning gjordes. Detta innebar att inga prover på rätt material från branden kunde tas och därmed kunde heller ingen analys av handdukarnas innehåll göras.

ÅTGÄRDER

Även om det inte är fastställt att självantändning orsakat branden, så har innehavaren av tvätten informerats. Han har beslutat att man tillsvidare skall se till att handdukarna i fortsättningen är avvalnade innan de viks och travas.

SPRIDNINGSRISK

Utan upptäckt och släckinsats är bedömningen att spridningsrisk förelåg. I första hand via lågor ut genom fönster som kunnat antända den brännbara fasaden.

